

Mobilni telefoni v šoli

šolstvo

Avtorji

Dalibor Čotar, Miranda Novak, Alja Isakovič, Herman Kosič, Janko Harej

Recenzentki

Lidija Babič, Nives Markun Puhan

Kazalo vsebine

Mobilni telefoni v šolah	4
Bodo še naprej prepovedani?	5
Varnost	7
Kritična raba mobilnih telefonov	9
Upravljanje mobilnih telefonov	11
Primeri rabe mobilnih telefonov	12
Odločitveni model za učitelje, vodstvo	18
Viri	19

1. Mobilni telefoni v šolah

Izobraževanje razumemo kot dolgotrajen in načrtovan proces razvijanja posameznikovih znanj, sposobnosti in navad (Jereb, 1998, str. 17). Nesporno je ena od zahtev okolja vključevanje informacijsko komunikacijske tehnologije v sam izobraževalni proces. Velik izziv v zadnjem času predstavlja predvsem uporaba mobilnih telefonov s številnimi novimi možnostmi rabe v učnem procesu v smislu zelo zmogljivega didaktičnega pripomočka. Dve tretjini mladih naj bi imelo mobilni telefon, s katerim lahko dostopajo do spleta. Skoraj polovica jih je do spleta s telefonom že dostopala (Lobe, Muha, 2011). Ob pomanjkanju sredstev za nakup klasične računalniške opreme (računalniki, prenosni računalniki) in navedenih dejstvih so učitelji in vodstva šol postavljeni pred dilemo o uporabi mobilnih telefonov pri pouku. Center za varnejši internet Safe.si spodbuja učitelje, naj izkoristijo možnosti mobilnih telefonov pri pouku, hkrati pa tudi spodbujajo kritično mišljenje o rabi teh naprav.

Uvedba mobilnih telefonov v učni proces je velik izziv za vse vpletene. Dobro je, če se odločitev sprejme s kar največjim soglasjem vseh vpletenih - vodstva šole, učiteljev, staršev in učečih. V nadaljevanju osvetljujemo tehnične, pravne, varnostne dileme in podajamo primere rabe mobilnih telefonov v šoli.

2. Bodo še naprej prepovedani?

Veliko šol z različnimi napisi po hodnikih prepoveduje rabo mobilnih telefonov. Odločitve o prepovedi so šole sprejemale pred več leti, ko so bile funkcionalnosti mobilnih telefonov zreducirane na telefoniranje in pošiljanje SMS sporočil. Mobilni telefoni so v tem okviru za učni proces predstavljali zgolj motnjo. Današnji pametni telefoni zmorejo veliko več, zato velja pretekle odločitve ponovno preučiti.

Avtor slike: Andy Nguyen, vir: <http://www.flickr.com/photos/bigburpsx3/4523460123/>

Pri uvajanju mobilnih telefonov v učni proces je potrebno upoštevati obstoječo zakonodajo in pravilnike. Pravilnik o šolskem redu za srednje šole dovoljuje šolam, da v šolskih pravilih same določijo pravila uporabe osebnih naprav za povezovanje s podatkovnim in telekomunikacijskim omrežjem, kamor sodijo tudi mobilni telefoni (MŠŠ, 2010). Za osnovno šolo predpis, ki bi se nanašal posebej na uporabo mobilnih telefonov ne obstaja. Izpostaviti velja Zakon o osnovni šoli, ki osnovnim šolam nalaga izdelavo pravil šolskega reda, v okviru katerih se določijo pravila obnašanja, dolžnosti in odgovornosti učencev (ZOsn, 2012). Isti zakon opredeljuje, da pri pripravi pravil šolskega reda sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši.

Povzamemo lahko, da:

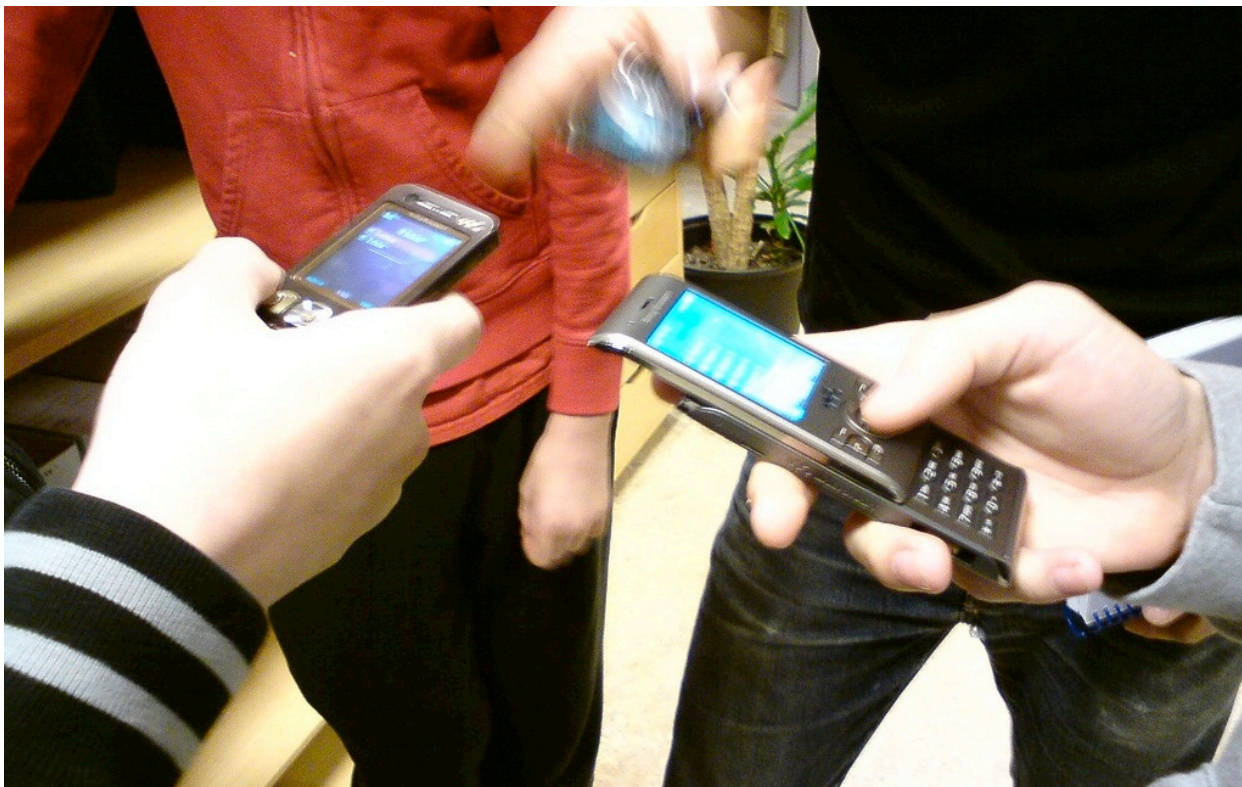
- ni splošne prepovedi uporabe mobilnih telefonov,
- vsaki šoli je prepuščeno, da z internimi pravili uredi uporabo teh naprav,

- pri pripravi pravil uporabe naj sodeluje vodstvo, učitelji in drugi strokovni delavci, starši in tudi učeči (učenci, dijaki).

Kako se bodo mobilni telefoni uporabljali v učnem procesu pa določa učitelj, ki učni proces vodi. To odgovornost mu nalaga Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja v 92. členu: "Strokovni delavci izvajajo vzgojno-izobraževalno delo v skladu z zakonom in javno veljavnimi programi tako, da zagotavljajo objektivnost, kritičnost in pluralnost ter so pri tem strokovno avtonomni."

3. Varnost

Kljub temu, da uporaba mobilnih telefonov pri pouku prinaša številne prednosti, se je vseeno potrebno zavedati tudi številnih nevarnosti. Svetujemo, da se pred uvedbo mobilnih telefonov v učni proces izgradi načrt (mogoče kot del vzgojnega načrta šole) o sistematičnem ozaveščanju učnih o nevarnostih uporabe mobilnih telefonov. Nevarnosti lahko razvrstimo v več sklopov.

Avtor slike: Gustav H, vir: <http://www.flickr.com/photos/hejgustav/3374058962/>

Varnost naprave, vsebin in uporabnika

Najprej je potrebno poskrbeti za fizično varnost mobilnih telefonov. Pravila za rabo je dobro vključiti v šolski hišni red. Večina sodobnih pametnih telefonov ponuja orodja, ki omogočajo izsleditev telefona v primeri izgube ali kraje. Za uporabo tovrstnih aplikacij so odgovorni lastniki mobilnih telefonov, priporočamo pa splošno ozaveščanje o postopanju v primeru izgube mobilnega telefona in zagotavljanju fizične varnosti naprav.

Lastniki mobilnih telefonov so sami odgovorni tudi za programsko zaščito, zaklepanje občutljivih informacij z gesli in redno posodabljanje programske opreme (tako operacijskega sistema kot aplikacij). Na telefonih, ki omogočajo nameščanje dodatnih aplikacij, priporočamo uporabo preverjenih aplikacijskih trgovin in ponudnikov aplikacij.

Smiselno je izklapljati Bluetooth povezavo, ob njeni uporabi pa mobilni telefon skriti za druge uporabnike. V primeru uporabe mobilnega telefona kot podatkovne dostopne točke (Hotspot), priporočamo uporabo gesla. Pri uporabi javno dostopnih brezžičnih WiFi omrežij priporočamo uporabo omrežij, ki jim lahko zaupamo (Eduroam ali šolsko omrežje z WPA2 enkripcijo). V primeru uporabe podatkovne povezave do spleta je dobro preveriti, ali imajo vsi uporabniki stroškovno primerne naročniške pakete.

Uporabnike je potrebno osveščati tudi o potencialnih nevarnostih sevanja mobilnih telefonov in morebitnih posledicah intenzivne uporabe mobilnih telefonov (zasvojenost, visoki stroški).

Neprimerne aktivnosti in vsebine

Vsak pripomoček se lahko uporabi za dobre ali slabe aktivnosti. Uporabniki mobilnih telefonov se relativno enostavno srečajo z neprimernimi vsebinami, kot so spam, različne reklame, nasilne in sovražne vsebine, pornografija ter vsebine, ki vsiljujejo vrednote (nacionalizem, rasizem ...).

Neprimerne aktivnosti vključujejo mobilno nadlegovanje, vdore v zasebnost, seksting in mobilno lociranje. Končno je pri pouku lahko moteče že samo zvonjenje ali brnenje mobilnih telefonov.

Uporabnike je zato potrebno osveščati o načinih za izogibanje neprimernim aktivnostim in vsebinam. Veliko delavnic, gradiv in nasvetov o neprimernih spletnih vsebinah in aktivnostih se redno objavlja na portalu www.safe.si. Z mobilnimi telefoni se nehote uveljavlja tudi nov bonton obnašanja. Zavedajmo se, da je po nekaterih raziskavah javna raba mobilnih telefonov za številne moteča (Ling, 2004), lahko pa sledimo zgledom, ki so mobilni telefon kot moteči element spremenili v glavni didaktični pripomoček (Solcito, 2012).

4. Kritična raba mobilnih telefonov

Avtor slike: Summer Skyes 11, vir: <http://www.flickr.com/photos/summerskyephoto/6981290631/>

Za mlade ni težko najti kopice prednosti v sodobnih mobilnih telefonih. Majhni ekrani za mlajše generacije z dobrim vidom in spretnimi prsti niso ovira, prej prednost. Zaradi priročne oblike imajo lahko namreč mobilni telefon vedno varno spravljene v žepu, stran od dosega odraslih, kar seveda omogoča visok nivo zasebnosti, ki ga denimo namizni računalniki ne. Poleg tega mobilni telefoni omogočajo hiter in enostaven dostop do širokega nabora tako zabavnih kot poučnih vsebin (glasba, fotografije, video posnetki, informacije) iz celega sveta ter do možnosti nenadzorovane komunikacije z vrstniki preko družabnih omrežij in raznih aplikacij za sporočanje. To se je dogajalo sicer tudi v času, ko ni bilo mobilnih telefonov. Tudi takrat so starši in učitelji ostajali brez vpogleda in kontrole nad »skrivnostmi« mladostniške klape.

Mobilni telefon je vse pomembnejši predmet s katerim mladi ostajajo v stiku s svetom, hkrati pa postaja za najstnike tudi vse pomembnejši predmet samo izražanja (Childnet International, 2004), s katerim ostalim sporočamo svoje vrednote in položaj v družbi. Za starejše generacije, ki telefon pogosto vidijo predvsem kot napravo za opravljanje telefonskih klicev in ne kot zabavno napravo za ohranjanje stika z vrstniki, je pogosto ta navezanost na mobilne telefone težko razumljiva, hkrati pa imajo tudi pomanjkljivo znanje o uporabi sodobnih tehnologij. Na odraslih je, da mlade izobrazimo z manj prijetnimi vidiki uporabe mobilnih telefonov, na katere sami niti ne pomislijo. Po eni strani gre za osveščanje o tehnoloških nevarnosti (kako se izogniti visokemu računu, virusom in prevaram), po drugi

strani pa gre za sociološke nevarnosti (pritiski in nadlegovanje s strani vrstnikov, internetno nasilje, možnost zasvojenosti z igrami ali komunikacijo ipd.)

Mobilni telefoni namreč zaradi povečanja intenzivnosti stikov povečujejo tudi možnost izvajanja različnih pritiskov, predvsem s strani vrstnikov (Campbell, 2006). Za mladostnika lahko tako hitro postane pomembno, da je ves čas prisoten na družabnih omrežjih in nadzoruje objavljene vsebine, posledice izključenja iz kroga prijateljev na družabnih omrežjih pa imajo lahko v očeh mladostnika katastrofalne posledice. Družabna omrežja so poleg tega vse bolj priljubljen kanal za različne oblike vrstniškega nadlegovanja in izvajanja pritiskov.

Odrasli imamo seveda redko vpogled v ta skriti svet mladostnikov, zato je potrebno ne le splošno izobraževanje ampak tudi opazovanje mladih in ustrezno vzgajanje. S klasičnim sociogramom in primernimi vprašanji lahko tako v razredu odkrijemo "cyber" vodjo razredne tolpe, ki je vodilna sila pri t.i. "cyber bullyingu" preko družabnih omrežij in ima zato velik vpliv na ostale vrstnike. Potrebno je tudi opazovanje osebnostnih lastnosti mladih. Razumeti moramo npr., da so ekstrovertirani tipi osebnosti bolj nagnjeni k tveganju in s tem bližje nevarni rabi interneta (Bianchi, Phillips, 2005). Pozorni moramo biti tudi na mladostnike z zelo nizko stopnjo samozavesti in samospoštovanja, pri katerih so lahko posledice pritiskov s strani vrstnikov hujše.

Upoštevati moramo tudi nevarnost socialne diskriminacije pri mladostnikih, ki si ne morejo privoščiti najsodobnejše tehnologije. Pri skupni uporabi osebnih mobilnih telefonov v razredu tako poskušamo najti aktivnosti, ki jih lahko opravljajo tudi učeči z navadnimi, manj zmogljivimi telefoni in pri tem ne omogočimo prednosti učečim z najnovejšimi pametnimi telefoni.

Kljub vsem nevarnostim ne smemo pozabiti tudi na vrsto prednosti. Mladostniki imajo na svojih mobilnih telefonih na dosegu prstov več informacij, kot jih lahko ponudi šolska knjižnica ali celo učitelj. Dostop do informacij je le ena plat zgodbe, saj je potrebno mlade izobraziti tudi o kritični presoji internetnih virov in njihovi ustrezni uporabi. Vse več je raziskav, ki kažejo na to, da imajo lahko mobilni telefoni pozitiven učinek v razredih. Dobre rezultate je npr. pri nas pokazala raziskava sodelavcev E-šolstva »Samo s tabličnim računalnikom v šolo« (Harej & Harej). Seveda pa bo potrebno na začetku vložiti nekaj dodatnega dela in ustvarjalnosti pri pripravi ustreznih gradiv in aktivnosti, a dodatno delo se ponavadi obrestuje z večjim zanimanjem učencev in posledično boljšimi učnimi rezultati.

5. Upravljanje mobilnih telefonov

Tudi najbolj napredni pametni telefoni imajo dovolj zmogljive baterije, ki vsaj en dan zagotavljajo aktivno uporabo naprave. Vseeno lahko pričakujemo, da bo včasih potrebno polnjenje katere od naprav. V ta namen se priporoča nabava univerzalnih polnilcev, ki imajo priključke za polnjenje raznovrstnih mobilnih telefonov in drugih naprav.

Mobilni telefoni so osebna last učečih. V ta namen je potrebno stalno opozarjanje lastnikov za odgovorno uporabo in varovanje svoje lastnine. V hišni red in druga pravila naj šola vključi pravilo, da so učeči sami odgovorni za svojo lastnino in da šola ne odgovarja za morebitne poškodbe ali izgubo mobilnih telefonov.

Z rabo mobilnih telefonov lahko nastajajo tudi stroški - praviloma pri pošiljanju SMS sporočil in dostopu do omrežja preko paketnega mobilnega omrežja. S pazljivim ravnanjem se lahko stroškom izognemo brez zmanjšanja kvalitete rabe mobilnih telefonov pri pouku. Da se izognemo stroškom je potrebno poznavanje naprav, znanja učečih in uporabljenih naročniških paketov. Za lažje delo učitelja je pripravljena anketa (predogled na <http://url.sio.si/Up>), ki jo lahko izvedemo v svojem razredu.

Raba mobilnih telefonov pri pouku terja nameščanje različne programske opreme. Nameščanje programske opreme je na današnjih telefonih zelo enostavno, opravi pa ga lastnik naprave. Priporočamo, da se na začetku leta izdela seznam programske opreme, ki naj bi se uporabljala. Ta se lahko med letom tudi dopolni. Namen je informiranje staršev o uporabljeni programski opremi, tako kot se to počne tudi za druge učne pripomočke.

Uporabnost mobilnih telefonov z vključitvijo v omrežje internet močno narase. Šolam priporočamo gradnjo Eduroam omrežja, ki z avtentikacijo in avtorizacijo uporabnikov ponuja kontroliran dostop do brezžičnega omrežja. Učeči lahko isto uporabniško ime in geslo, kot ga uporabijo za dostop do brezžičnega omrežja, uporabijo tudi za dostop do različnih spletnih storitev na šoli in izven nje (npr. spletne učilnice, spletne strani, e-pošta, ...).

Upravljanje mobilnih telefonov vključuje uporabnike, učitelje in skrbnike računalniških sistemov in omrežij. Priporočamo, da se v šolskih pravilnikih določi obveznosti in odgovornosti vseh deležnikov.

6. Primeri rabe mobilnih telefonov

Zaradi hitrega razvoja mobilnih telefonov je težko določiti najboljšo rabo le-teh v šoli. V nadaljevanju tako podajamo primere, ki so nam jih posredovali različni učitelji. Učitelji so primere rabe razvili na osnovi preučevanja značilnosti in funkcionalnosti mobilnih telefonov.

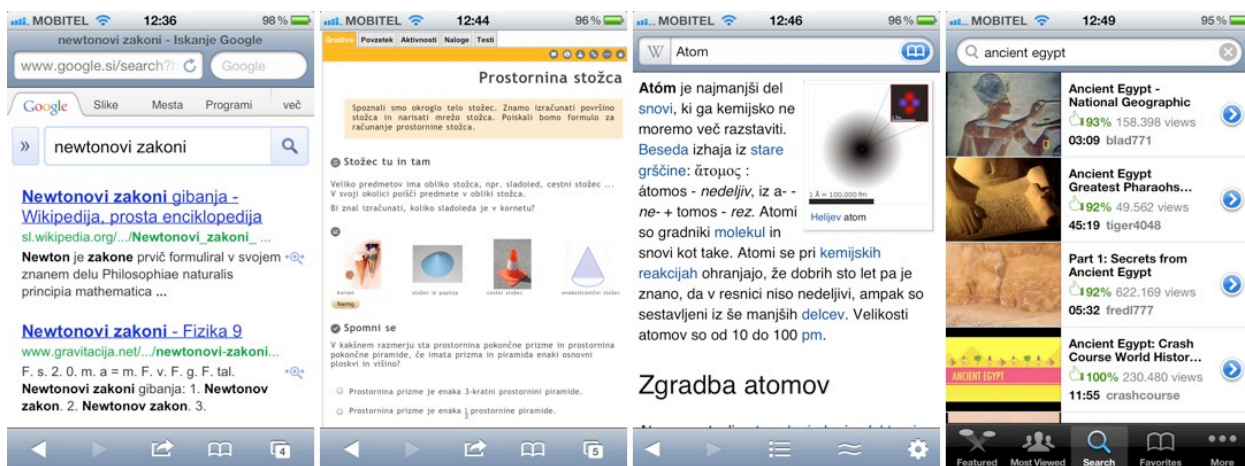
Osnovne raba pametnih mobilnih telefonov vključuje:

- iskanje in ogledovanje spletnih virov,
- fotografiranje, izdelava avdio in video posnetkov,
- navigiranje z uporabo GPS,
- orientacija, merjenje ipd. z uporabo žiroskopa,
- uporaba programske opreme.

Primeri rabe kažejo, kako se osnovna raba nadgradi v uporabo QR kod, kako mobilni telefoni postanejo glasovalne naprave, kaj nam prinese razširjena resničnost, kako na mobilnih telefonih uporabimo učne kartice, kako je lahko mobilni telefon odličen organizator, kako s telefoni sodelujemo v spletu ipd.

Dostop do virov na spletu

Preko različnih projektov so bila razvita raznovrstna e-gradiva, ki so enostavno dostopna na spletu. Ni več ovir, da si ne bi teh in drugih gradiv ogledovali tudi z uporabo mobilnih telefonov.

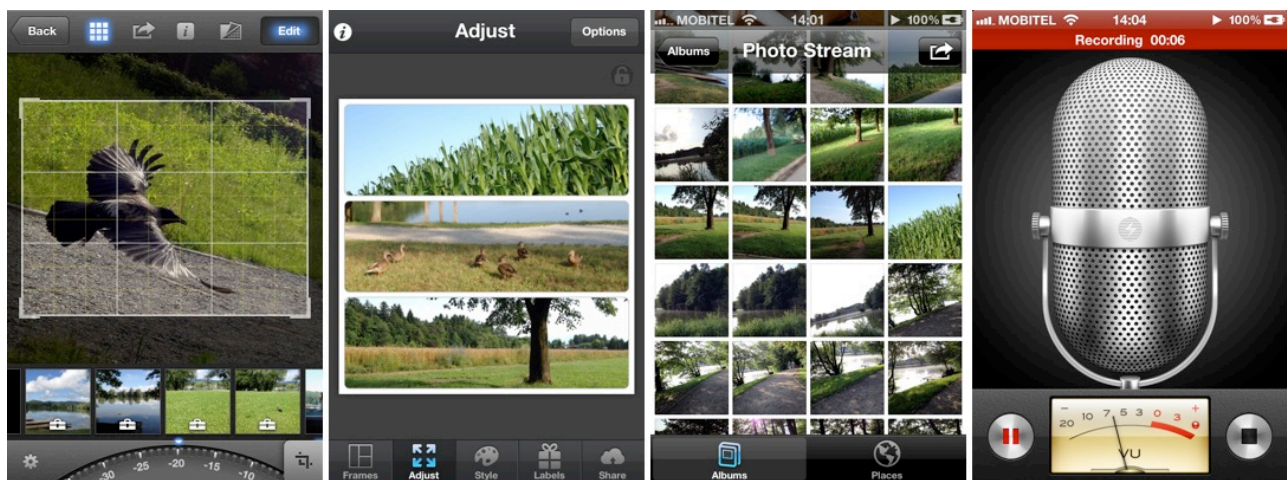
Uporaba v šoli:

- iskanje podatkov o obravnavani učni vsebini,
- preverjanje informacij,
- iskanje odgovorov na postavljena vprašanja,

- ponavljanje obravnavane učne vsebine,
- dostop do e-učilnice,
- obravnava vprašanja avtorskih pravic,
- presoja verodostojnosti različnih virov ipd.

Fotografiranje, snemanje, predvajanje

Slikamo in snemamo se radi stari in mladi. Mobilni telefoni so si zelo različni, vsi pa imajo možnost ustvarjanja fotografij in izdelavo audio in video posnetkov, večina tudi vsaj osnovne možnosti urejanja posnetkov. S tem se odpirajo številne možnosti rabe mobilnih telefonov pri pouku.

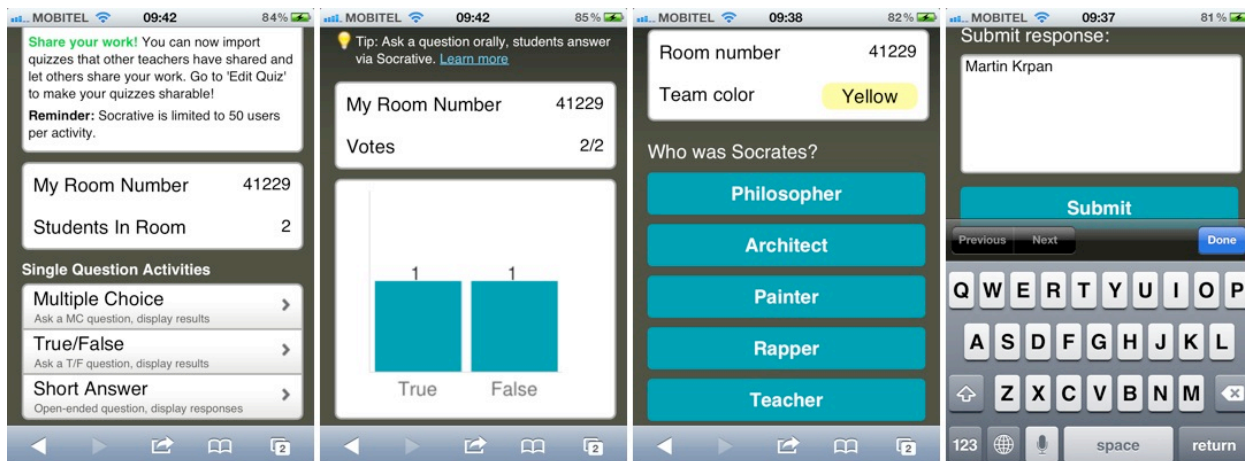
Uporaba v šoli:

- snemanje poskusov,
- slikanje na naravoslovnem dnevu,
- pogovor in razvijanje kritičnega razmišljanja ob slikah,
- obravnava vprašanja zasebnosti,
- snemanje govornega nastopa,
- izdelava in poslušanje podcastov,
- pregledovanje fotografij in video posnetkov.

Interaktivnost

Mobilni telefoni, ki imajo dostop do spleta so lahko tudi glasovalna naprava. Na ta način lahko učitelj pouk enostavno spremeni v zelo interaktivno izkušnjo. Stalno lahko z vprašanji spremlja napredovanje učech in hkrati glede na njihove odgovore usmerja tok učnega procesa. Z uporabo glasovalnih naprav se sliši glas in mnenje prav vsakega učečega v

razredu. Rešitve omogočajo postavljanje vprašanj zaprtega tipa in tudi odgovarjanje s kratkimi odgovori.

Uporaba v šoli:

- ponavljanje učne vsebine,
- preverjanje znanja,
- razvijanje kritičnega razmišljanja,
- skupno odločanje ipd.

QR kode

Človeka od nekdanje žene radovednost. Še toliko bolj, če se mora do vsebine dokopati z zakodiranimi, neprepoznavnimi sporočili. QR koda je kvadratega, ki v sebi skriva sporočilo, ki je lahko spletna povezava, navaden tekst ipd. V spletu in na mobilnih telefonih je na voljo veliko aplikacij za branje in izdelavo zanimivih QR kod.

Uporaba v šoli:

- na učnih listih v smislu povezave do dodatnih informacij
- igra lov za zakladom - na vsaki postaji nova qr koda
- koledar - vsak dan skriva novo navodilo, informacijo,
- izdelava lastne vizitke
- qr galerije, plakat - vsaka qr koda hrani povezavo na sliko, informacijo itd.

Osebna organizacija

Hitrost življenja narašča, tudi pri mladih. Vedno večje število obveznosti, različne aktivnosti, opravila, dogodki. Pametni mobilni telefoni lahko pomagajo pri vodenju koledarja aktivnosti, postavljanju opomnikov in koordiniranju aktivnosti. Mogoča je tudi sinhronizacija dogodkov, opravil, kontaktov med različnimi spletnimi in namiznimi programskimi rešitvami.

Uporaba v šoli:

- hitro in enostavno usklajevanje aktivnosti med starši in učenci,
- usklajevanje skupinskega dela,
- vodenje koledarja aktivnosti pri predmetih,
- razvoj lastnega elektronskega listovnika,
- opomniki za domače naloge,
- beleženje opomb ob dejavnostih v razredu,
- obveščanje o spremembah urnika ipd.

Sodelovanje v spletu

Mladostniki zelo radi komunicirajo. Že danes si preko spleta izmenjujejo fotografije, komentirajo dogodke, objavljajo zanimivosti, s katerimi se srečujejo, in podajajo mnenja. Učitelji lahko to večino usmerimo v doseganje učnih ciljev, kjer je sodelovanje ena

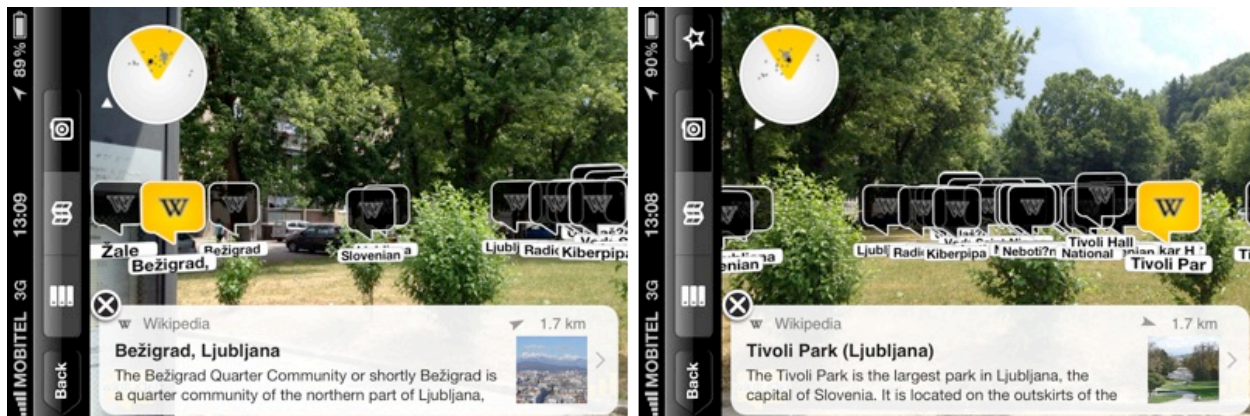
temeljnih veščin. Na mobilnih telefonih je prisotnih veliko rešitev, ki omogočajo sodelovanje, skupno urejanje vsebin in izmenjavo virov.

Uporaba v šoli:

- timsko in sodelovalno delo,
- komentiranje vsebin,
- vodenje projekta,
- skupna izdelava dokumenta,
- usmerjanje predstavitve,
- sodelovalno reševanje nalog ipd.

Razširjena resničnost

Programi za razširjeno resničnost omogočajo pogled na svet skozi kamero telefona, pri tem pa nam ponudijo dodatne informacije o okolici. Razširjena resničnost je uporabna predvsem pri spoznavanju krajev na izletih, ekskurzijah in drugih dogodivščinah na prostem. Učenci lahko pri tem spoznavajo splošno dostopno vsebino ali ustvarjajo lastne informacije za ostale uporabnike.

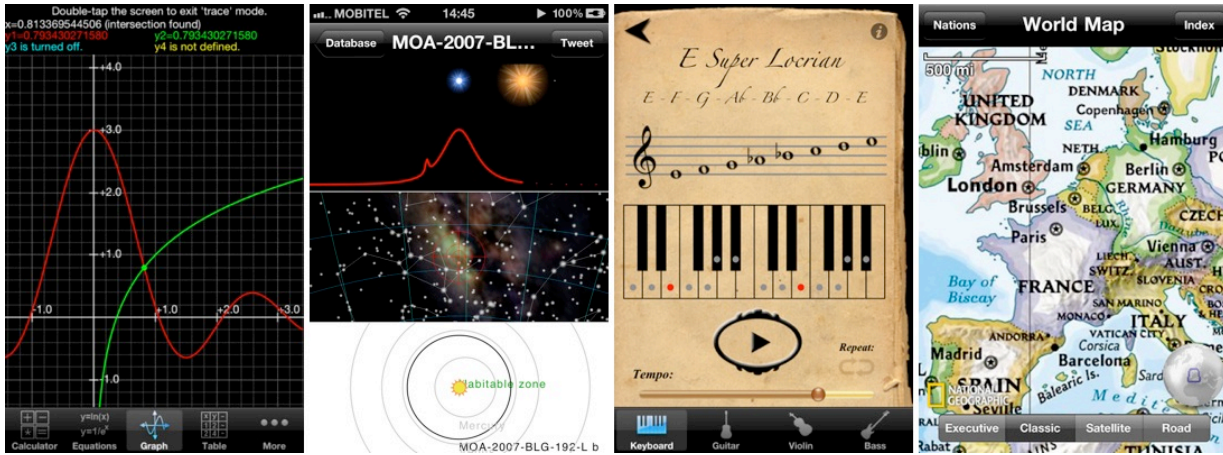

Uporaba v šoli:

- pridobivanje informacij o naravnih in kulturnih znamenitostih,
- dopolnjevanje informacij o naravnih in kulturnih znamenitostih,
- učeči lahko postanejo vodiči pri izletih,
- spodbujanje zavedanja o pestrosti okolice,
- pomoč pri navigaciji in orientaciji v naravi ipd.

Predmetno orientirana raba

V programskih skladiščih je za mobilne telefone na voljo več 100 000 programov za različno rabo. Dnevno se pojavljajo novi programi. Veliko je predmetno usmerjenih, pomagajo lahko pri izvedbi določenega predmeta.

Uporaba v šoli:

- risanje grafov,
- raziskovanje zgradbe organizmov,
- učenje pisanja,
- pomoč pri telesni vadbi ...

7. Odločitveni model za učitelje, vodstvo

Posebnost trenutnega stanja glede uporabe mobilnih telefonov je v tem, da se razmišlja o uporabi telefonov, ki jih učeči prinesejo s seboj (angl. BYOD – Bring Your Own Device). Če učitelja uporaba mobilnih telefonov zanima, naj si najprej pridobi ustrezna znanja, bodisi s samoizobraževanjem ali pa udeležbo na usposabljanjih. Končno lahko na tej točki uporabi tudi učeče, ki lahko vsaj določena znanja že imajo. Z izvedbo ankete učitelj ugotovi, kakšne telefone imajo učeči, kakšno je njihovo znanje in mnenje o uporabi le-teh pri pouku. Rezultati ankete so osnova za sprejetje odločite o (ne)uvedbi mobilnih telefonov v učni proces. V primeru uvedbe se pripravi načrt vzgoje učečih, preoblikuje šolske pravilnike, po potrebi dogradi brezžično omrežje in končno tudi učne priprave, ki vključujejo uporabo mobilnih telefonov v skladu z zmožnostmi.

8. Viri

safe.si: Mobilni telefoni in pouk, dosegljivo online na http://www.safe.si/c/1556/Mobilni_telefoni_in_pouk/?preid=674, junij 2012

B. Lobe, S. Muha: Internet v vsakdanjem življenju slovenskih otrok in mladostnikov, dostopno online na http://www.safe.si/uploadi/editor/1297947005MLADINANETU_porocilo.pdf, junij 2012

Jereb J.: Teoretične osnove izobraževanja, Založba Moderna organizacija, Kranj 1998

Watters, A.: Why Schools Should Stop Banning Cell Phones, and Use Them for Learning, dosegljivo online na <http://www.pbs.org/mediashift/2011/08/why-schools-should-stop-banning-cell-phones-and-use-them-for-learning241.html>, junij 2012

Safe.si: Tveganja na mobilniku, dosegljivo online na http://www.safe.si/c/1056/Tveganja_na_mobilniku/?preid=973, junij 2012

J. White: Cell Phone Rules for Teens, dosegljivo online na <http://jennifer-white.suite101.com/cell-phone-rules-for-teens-a105957>, junij 2012

Ling, Richard (2004): Mobile telephones and the disturbance of the public sphere. dostopno online na <http://url.sio.si/UZ>, 22. maj 2008

A. Solcito: By making the smart phone their workbench, we made students excited about becoming creators, not just consumers, of technology, dosegljivo online na <http://dailyledventures.com/index.php/2012/06/11/michael-braun-usa/>, junij 2012

Arnes: Slovenska federacija izobraževalnih omrežij eduroam, dosegljivo online na <http://www.eduroam.si>, julij 2012

D. Čotar, M. Novak, A. Sulčič, J. Harej: Anketa o rabi mobilnih telefonov, dosegljivo online na wiki.sio.si/Ankete

J. Harej: Primer pravil za vključitev v šolski hišni red, dosegljivo online na http://url.sio.si/mobilni_telefoni_pravila, julij 2012

Carter, M.: How to Create a Cell Phone Policy, dosegljivo online na http://www.ehow.com/how_6187823_create-cell-phone-policy.html, maj 2012

Heatfield, S. M.: Ho to Develop a Policy, dosegljivo online na http://humanresources.about.com/od/policiesandsamples1/a/how_to_policy.htm, maj 2012

Fiberlink: The Ten Commandments of Bring Your Own Device (BYOD), dosegljivo online na <http://url.sio.si/Vg>

Childnet International: Children & Mobile Phones: An Agenda for Action , dostopno online na www.childnet-int.org/downloads/CMPAAA_A4.pdf, junij 2012

Bianchi, Phillips: CyberPsychology and Behavior, dostopno online na <http://online.liebertpub.com/doi/abs/10.1089/cpb.2005.8.39>, junij 2012

Campbell, Marilyn A.: The impact of the mobile phone on young people's social life, dostopno online na <http://eprints.qut.edu.au/3492/>, junij 2012

Brdnik S.,Kurnik K.:Mobilni telefoni - nuja ali modni hit? Dostopno online na http://www.zpm-mb.si/attachments/sl/279/Mobilni_telefoni.pdf, junij 2012

Državni zbor RS: Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja, dosegljivo online na <http://www2.arnes.si/~osmbis/zakonodaja/zofvi.pdf>, junij 2012

Minister za šolstvo in šport: Pravilnik o šolskem redu v srednji šoli, dosegljivo online na <http://www.uradni-list.si/1/content?id=99229>, maj 2010

Državni zbor RS: Zakon o osnovni šoli, <http://url.sio.si/ST>, junij 2012